

ГЕЛЬВЕТИКА
ВИДАВНИЧИЙ ДІМ

ВЧЕНІ ЄДИНІ
Разом ми сильніші!

Міністерство освіти і науки України
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Куявський університет у Влоцлавку
Видавничий дім «Гельветика»
Центр українсько-європейського наукового співробітництва

VI Міжнародна науково-практична конференція

ТРЕТІЙ РІВЕНЬ ОСВІТИ В УКРАЇНІ: СТАНОВЛЕННЯ ТА ТЕНДЕНЦІЇ

18 – 20 листопада 2022 року

с. Світязь Шацького району Волинської області

Львів – Торунь
Liha-Pres
2022

УДК 378.046-021.64+378.245(477)(063)
Т66

Третій рівень освіти в Україні: становлення та тенденції : матеріали
Т66 VI Міжнародної науково-практичної конференції, 18 – 20 листопада 2022 р.,
с. Світязь Шацького району Волинської області. – Львів – Торунь : Liha-Pres,
2022. – 128 с.

ISBN 978-966-397-267-1

У збірнику представлено матеріали VI Міжнародної науково-практичної
конференції «Третій рівень освіти в Україні: становлення та тенденції»
(18 – 20 листопада 2022 року, с. Світязь Шацького району Волинської області).

УДК 378.046-021.64+378.245(477)(063)

© Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022
© Куявський університет у Влоцлавеку, 2022
ISBN 978-966-397-267-1 © Українсько-польське наукове видавництво «Liha-Pres», 2022

ЗМІСТ

Tendencies in scientific training of students of the third level of higher education in Ukraine: legal support. Achieving the sustainable development goals	
Aristova I. V.	6
Training of Doctors of Philosophy of legal profile in the conditions of martial state: the experience of ZVO with specific learning conditions	
Babenko A. M.	9
The scientific research activity of the postgraduate students under martial law in Ukraine (on the example of Academician Stashis Scientific Research Institute for the Study of Crime Problems National Academy of Law Sciences of Ukraine)	
Batyrhareieva V. S.	12
Training of Doctors of Philosophy in the specialty «281. Public Management and Administration» at the National Technical University «Dnipro Polytechnic» in the conditions of war	
Borodin Ye. I., Lipovska N. A.	16
Priority Areas of Cultural and Educational Integration of Ukraine into the European Union	
Vasylyshyna N. M.	19
Basic principles of planning and organization of independent work of students of higher education in modern conditions	
Vasynova N. S.	24
Conceptualization tendencies of combat trauma in Ukrainian psychology	
Volkov K. M.	27
Priorities of higher education development in Ukraine	
Glushchenko Yu. A.	32
The main aspects of academic mobility in the conditions of martial law in Ukraine	
Gorsha O. V., Kulish S. O.	36
Higher school of Ukraine after the victory	
Hresko O.	39
Features of PhDs training in NAVS adjuncture (particularly during martial law)	
Drozd O. Yu.	42
Interaction with the environment as an objective factor in increasing the educational and financial potential of a higher education institution	
Deineha O. V., Deineha I. O., Androschuk I. M.	45

The problem of training scientific personnel for the innovative sphere in Ukraine Yermakova S. S.	51
Professional training of specialists in the dimension of new educational realities Ivanova O. S.	54
Problematic aspects of regulatory and legal support for the training of Doctors of Philosophy Ivanovska A. M., Ryzhuk I. V., Halus O. O.	57
Communication area of responsibility at the certificate report of third-level graduates higher education during martial status Ilnytska L. V.	62
The postgraduate study under martial law in Ukraine Kalinina A. V.	64
Methodology of the process of learning a foreign language by future specialists during war time Kartel T. M.	67
Institutional support in the training of the tourism specialists Koziichuk O. G.	69
The capacity of institutions of higher education to defend the dissertation of a candidate: regulatory and legal model, gaps in enforcement, and recommendations for unifying real guarantee Kolomoiets T. O.	74
Instructional Design Mode in war settings Laptnova Y. I.	77
Family as a factor of the formation of personalities' codependence Lymankina A. I.	79
Modern illustration in children's book publishing is without ideology, violence and war: in the creative work of artists of the Lviv National Academy of Arts Maiovets A. I.	81
Formation of knowledge in «Philosophy» as a mandatory component of fundamental classical university education and in «Philosophy of Science» for the preparation of Doctors of Philosophy (PhD) Marukhovska-Kartunova O. O.	89
Scientific substantiation of increasing aggregate resources of rural households in wartime conditions Pasichnyk Yurii	93

Restitution of cultural values in interstate relations: an interdisciplinary approach Prytuliuk V. Ye.	96
An information and analytical platform for supporting publishing activity as a tool for improving the quality of scientific research under martial law Prykhodniuk V. V., Gorborkov V. V.	98
Professional activity of participants in the educational process and researchers during the war Sardaryan K.	101
Military actions in Ukraine as a factor of influence on the quality of the training of specialists Smutchak Z. V.	103
A method of protecting scientific research data from attacks using social engineering algorithms Sobchuk V. V., Laptiev O. A., Sobchuk A. V., Laptiev S. O., Laptieva T. O.	107
Problematic issues of training of third-level education applicants in Ukraine Starinskyi M. V.	114
Reconstruction of modern Ukrainian education: destruction and challenges of war Strilchuk L. V.	116
The current state of training of doctors of philosophy at the third level of higher education Tesliuk I. O.	119
Academic mobility in the conditions of martial law Filipovych M. B.	121
Modern vectors of development of the principles of teaching clinical anatomy in the aspect of integration into practical medicine Sherehii A. A.	125

PRIORITIES OF HIGHER EDUCATION DEVELOPMENT IN UKRAINE

ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Glushchenko Yu. A. <i>candidate of economic sciences, associate professor Poltava State Agrarian University</i>	Глушенко Ю. А. <i>кандидат економічних наук, доцент Полтавський державний аграрний університет</i>
--	---

Реалізація освітнього принципу сприяє усвідомленню кожним українцем спільних цінностей, розвитку самоідентичності як громадянина та особистості. «Освіта є основою інтелектуального, духовного, фізичного і культурного розвитку особистості, її успішної соціалізації, економічного добробуту, запорукою розвитку суспільства, об'єднаного спільними цінностями і культурою, та держави» [4].

Освіта сприяє об'єднанню країни, згладжуючи негативний вплив штучних факторів, зокрема географічних особливостей, соціального стану, умов життя, тощо. Освітні заклади здатні спонукати всебічному розвитку суспільно свідомої та дієвої особистості, з метою забезпечення сталого розвитку України європейським шляхом. Тобто викладач виступає не лише кваліфікованим фахівцем, а і соціальним наставником, порадником, консультантом.

В цьому контексті продовжується процес реформування системи української освіти згідно нових викликів та євроінтеграційних процесів. Зокрема, схвалена Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки. Її цілі та завдання сформовані на основі Swot-аналізу прогалин та слабких сторін (рис. 1) [5].

Аналізуючи дані проблемні аспекти функціонування системи переконані, що головною зі слабких сторін розвитку вищої освіти є недостатній рівень фінансування (рис. 2), який негативно впливає на стан формування та підготовку висококваліфікованих конкурентно-здатних кадрів, а отже подальше їх працевлаштування.

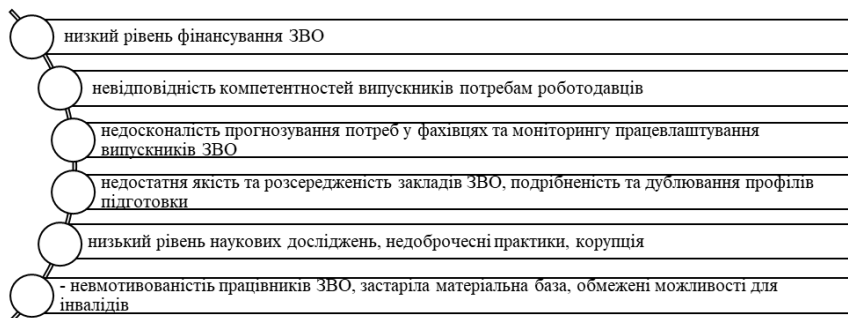

Рис. 1. Проблемні аспекти розвитку системи вищої освіти України

За підсумками першого моніторингу працевлаштування випускників ЗВО та передвищої освіти з'ясовано, що: «відсоток зайнятості серед випускників ЗВО становить 59%» [3]. Фахівці вважають, що: «неефективна внутрішня економічна та освітня політика, що сприяла трансформації вищої освіти до потреб ринку праці, призвела до їхньої незбалансованої взаємодії» [2, с. 33].

Рис. 2. Динаміка структури видатків на освіту у зведеному бюджеті України за 2016-2021 рр., млрд. грн
(побудовано автором за даними [1])

Не сприяє підвищенню престижу та рейтингу науково-педагогічних працівників і рівень оплати праці (рис. 3), враховуючи, що фінансування значної частини наукової роботи (публікації тез, статей, монографій) здійснюється переважно за рахунок власних коштів.

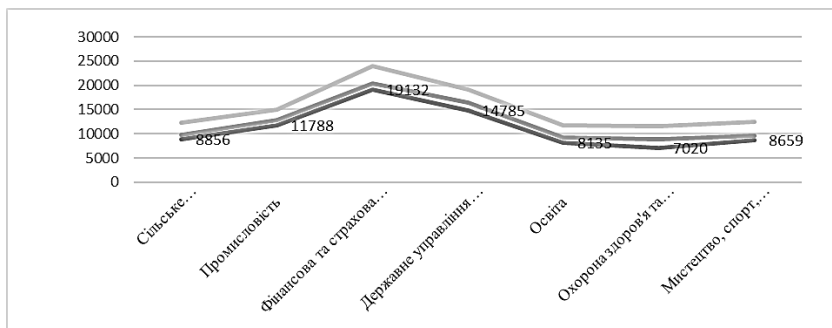

Рис. 3. Динаміка середньомісячної заробітної плати штатних працівників за окремими видами економічної діяльності у 2019-2021 роках, грн.
(побудовано автором за даними [6])

Зважаючи на вирішення зазначених та ряду інших проблемних питань Стратегія визначає 5 основних пріоритетних цілей розвитку системи вищої освіти (рис. 4).

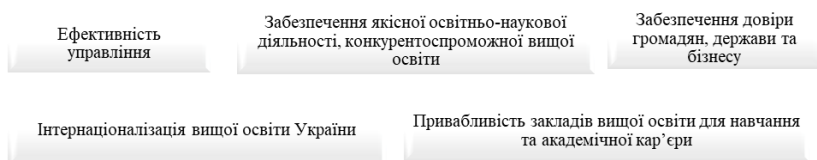

Рис. 4. Основні пріоритети Стратегії розвитку системи вищої освіти

Деталізацію завдань, індикаторів та очікуваних результатів представляє розширена піраміда Стратегії та операційний план реалізації у 2022-2024 роках. Що стосується покращення питання фінансування передбачається збільшення бюджетного фінансування, удосконалення формули розподілу за результатами діяльності та модернізація мережі, укрупнення закладів вищої освіти.

Враховуючи суттєві дії націлені на реформування вищої освіти, вважаємо, що стратегічним її напрямком стане презентація концепції «Освіта протягом життя» – програма розвитку громадянського суспільства, що є провідною світовою тенденцією.

З метою підвищення рівня ефективності управління в системі вищої освіти, розвитку державної кадрової політики в Україні, враховуючи

проведення укрупнення ЗВО, необхідним є при проведенні конкурсного відбору надання переваги викладачам-практикам, що створюють якісний склад науково-педагогічних працівників.

Література:

1. Звіти про виконання Державного бюджету України за 2016-2021 pp. URL: https://data.gov.ua/dataset/zvit_kazna/resource/452c24f5-adeb-45b6-a45b-9246029a61fd
2. Мосьпан Н. Вища освіта та ринок праці в Україні: десятиліття взаємодії. *Освітологічний дискурс*, 2021. No 1(32), с. 20–38.
3. Підведено підсумки першого моніторингу працевлаштування випускників ЗВО та передвищої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/pidvedeno-pidsumki-pershogo-monitoringu-pracevlashtuvannya-vipusknikiv-zakladiv-vishoyi-ta-fahovoyi-peredvishoyi-osviti>
4. Про освіту: Закон України від 05.09.2017р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення 27.10.2022 р.)
5. Про схвалення Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки: розпорядження від 23.02. 2022р. №286-р. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2022/04/15/VO.plan.2022-2032/Stratehiya.rozv.VO-23.02.22.pdf> (дата звернення 27.10.2022 р.)
6. Середньомісячна заробітна плата штатних працівників за видами економічної діяльності є 2010-2021 pp. URL. https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/gdn/szpsph/arh_szp_ed_u.html